

משפיעות

רעיונות לפרשת השבוע מתוך תורתו של הרב יצחק גינזבורג שליט"א

נדב ואביהוא: מודעות טבעית בריאה

אֵשׁ מִלֶּקְנִי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמְתוּ לִקְנִי ה'". אש יצאה ושרפה את נדב ואביהוא, והם מתו שם, במשכן.

כל הסיפור הזה דורש התבוננות. מה הייתה כוונתם של נדב ואביהוא בכניסתם למשכן, שהוא מקום אליו לא נכנסים סתם כך? ומדוע הם מתו בצורה כזו?

מודעות טבעית

שמעתם פעם על המושג "מודעות טבעית"?

במילים אחדות, אפשר לפרש זאת כך: מודעות טבעית היא דרך חיים, בה המודעות, הערכים והרצונות שלי, זורמים לי בטבעיות. נרחיב על כך מיד.

לכל יהודי יש בפנים נשמה קדושה, שהיא חלק מהבורא וקשורה אליו תמיד. הנשמה מרגישה תמיד מה בדיוק הבורא רוצה ממנה, ומה הכי נכון ובריא לקשר ביניהם, כי היא באמת חלק ממנו.

בתחילה, לפני שכל אחד מאיתנו נולד, הנשמה שלנו הייתה אחד עם הבורא. בעולמות העליונים, לא היה שום דבר שיכסה ויסתיר את הקשר ביניהם. הקשר היה גלוי כל כך, שהנשמה חשה שמחה וחפשיה לגמרי.

אולם, כשהנשמה ירדה אל העולם הזה ונכנסה לתוך הגוף שלנו, הקשר בינה לבין הבורא הפך נסתר. פתאום נוספו דברים המפריעים לקשר הזה, כמו תאוות ורצונות גשמיים. הגוף מתאוה, והנשמה נעשית חבויה יותר ויותר. הקשר הגלוי אל הבורא - הוסתר, וכעת כל שנותר הוא הקשר הפנימי, שיותר קשה לביטוי. הוא תמיד קיים, לא משנה מה יעשה הגוף, אבל הנשמה מרגישה קצת כלואה.

ככל שאנו מזככים את הגוף שלנו, אנו הופכים אותו לבית ראוי יותר לנשמה. ככל שהגוף נקי יותר מתאוות ואינטרסים, ויותר שואף למלא את רצון הבורא ולממש את ייעודו בעולם - הנשמה מרגישה יותר בבית. ככל שאנו יותר מתואמים ומיושרים עם רצון הבורא מאיתנו, ופועלים על פיו, אנו זוכים לזיכור ולגילוי הנשמה, גם פה בעולם הזה.

עברנו את חג הפסח, וחזרנו לקרוא בתורה את פרשת השבוע. השבוע, כאשר נקרא בתורה את פרשת שמיני, נלמד על סיפור כואב מחד ומעניין מאידך, סיפור מותם של נדב ואביהוא בני אהרן הכהן. נדב ואביהוא נכנסו אל המשכן, והקטירו קטורת בלי שנצטוו על כך. בפנימיות, סיפור זה מלמד אותנו הרבה, ובנושא זה יעסוק המאמר השבוע.

גילוי שכניה; אש זרה

וַיִּקְחוּ בְנֵי אֶהֱרֹן נְדָב וְאָבִיהוּא אֵשׁ מִחֶמְתָּו וַיִּתְּנוּ בָהֶן אֵשׁ וַיִּשִׂימוּ עָלֶיהָ קִטְרֹת וַיִּקְרִיבוּ לִקְנִי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם. וַתֹּצֵא אֵשׁ מִלֶּקְנִי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמְתוּ לִקְנִי ה'.

במשך הפרשות האחרונות, עם ישראל עמלים לעבוד וליצור את המשכן בדיוק לפי ההוראות שקיבלו ממשה רבינו. כל העם תרמו למלאכה, ועשו כל שביכולתם לעזור כדי שהעבודה תהיה מושלמת. לאחר שהושלמה המלאכה הטכנית, הכוהנים היו צריכים לעבור שבעה ימי הכשרה כדי שיוכלו לשמש במשכן לעשות את כל העבודה בדיוק כמו שצריך.

לבסוף, אחרי לא מעט עבודה, הושלמה המלאכה. הכל היה מוכן, ורק היה צריך שהבורא ירד אל המשכן ויקבל את הקורבנות.

ואכן, הבורא ירד. בתחילת פרשת שמיני התורה מתארת את המאורע המיוחד של ירידת שכנתו של הבורא לשכון במשכן שבנו בני ישראל. "וַיָּבֹא מֶשֶׁה וְאֶהֱרֹן אֶל אֱהֹל מוֹעֵד וַיִּצְאוּ וַיִּבְרְכוּ אֶת הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֵל כָּל הָעָם. וַתֹּצֵא אֵשׁ מִלֶּקְנִי ה' וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַחֲלָבִים וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם". כל העם התמלא בהתרגשות אינסופית. "הנה, הצלחנו! הבורא בחר בנו, וירד לשכון בבית שבנינו לו! הוא רצה את הקורבנות!"

בתוך כל השמחה הזו, ואולי בגללה - נדב ואביהוא, בני אהרן, נכנסו אל תוך המשכן והקטירו קטורת מבלי שקיבלו על כך ציווי מהבורא. סתם כך, כל דבר שנעשה במשכן צריך להיות בדיוק לפי ההוראות, ואסור לעשות דבר ללא קבלת הוראה. ומיד - "וַתֹּצֵא

ציווי, כי הנשמה שלהם בערה בשיא התוקף. הם נכנסו למשכן, הקטירו קטורת - ומרוב ההתלהבות שלהם הגיעו למצב של 'כלות הנפש' - הם איבדו את הקשר אל המציאות לחלוטין. הנשמה שלהם פשוט יצאה מהגוף, אל הבורא.

כלות הנפש, הנובע מה'תוהו' שבמעשה זה, גרם לאיבוד החיבור אל המציאות והישאבות אל הרוחניות. כמו אש, השורפת ומכלה ותמיד שואפת לעלות גבוה יותר - כך כלות הנפש מכלה את הגשמיות ועולה למעלה. מתוך התלהבות האינסופית של נדב ואביהוא, הם פשוט נשרפו, כלו באישו של הבורא.

מודעות טבעית מתוקנת

בגאולה, אנחנו נחיה במודעות טבעית מתוקנת. היא שהביאה את נדב ואביהוא למיתה גשמית, אותנו תביא לחיים מושלמים. אבל איך?

לכל פעולה של התלהבות ותשוקה, צריכה להיות גם אחיזה במציאות. בחסידות זה נקרא "רצוא ושוב". ה'רצוא' הוא השאיפה והעליה למעלה, וה'שוב' הוא החזרה אל המציאות. כאשר אין לתשוקה אחיזה במציאות ואין אחריה 'שוב' - היא תישאב למעלה ולא תשוב, כמו שקרה לנדב ואביהוא. כדי להישאר פה, צריך להשתמש בהשתוקקות בצורה מתוקנת, כשיש לה מקום יציב לשוב אליו.

המקום היציב הזה, הוא התורה והמצוות שקיבלנו מפי משה רבינו. הוא המעביר אלינו את רצונו של הבורא בצורה יציבה ומתוקנת. המצוות הן הכלים שבזכותן לא נישאב למעלה בחוסר שליטה.

כאשר פועלים בהתלהבות גדולה, מכניסים אור לתוך המצוות, הכלים. כאשר פועלים מתוך 'מודעות טבעית' ועושים את המצוות בטבעיות - מכניסים בהם את האור הכי גדול. רק יש לדעת: כאשר עושים דברים שלא צוּיְנו - אנו עלולים להישאב למעלה. הדרך המתוקנת היא לבוא מתוך הכלים הקדושים שיש לנו, אך לגשת אליהם במודעות טבעית.

בהצלחה גדולה!

[מעובד על פי ספר 'שעשועים יום יום' לפרשת שמיני]

היעד אליו אנו שואפים להגיע הוא - כמו שהוזכר לעיל - מודעות טבעית. כאשר הקשר עם הבורא יהיה גלוי, כאשר הנשמה תרגיש חופשיה ואנו נהיה זכים לחלוטין - הקשר עם הבורא יפעם בתוכנו, אנו נרגיש בדיוק מה הוא רוצה מאיתנו, ומילוי רצונו יהיה כל מטרתנו. לכן, הרצון של הבורא יזרום לנו בטבעיות. כמו נחל הזורם בשקט ובנחת, בביטוי הכי טבעי שיכול להיות, הקשר עם הבורא יהיה טבעי לנו.

מציאות זו נשמעת חלומית, ואכן כך היא... אבל חלום מסוגל להתגשם, וציור זה יתממש בגאולה. הגשמיות תעבור זיכור מלא, עד שבאמת לא תהיה מצידה שום התנגדות והסתרה על נוכחותו של הבורא. ממילא, הנשמה תהיה גלויה כל כך, עד שכל מעשה שלה יהיה פשוט ביטוי של אלוקות. לא נצטרך שיאמרו לנו מה הבורא רוצה כדי שנדע. המודעות האלוקית זורמת בטבע.

נדב ואביהוא: אורות של תוהו

זהו הסוד של מעשה נדב ואביהוא. נדב ואביהוא באמת התנהגו בצורה של 'מודעות טבעית', שכל מציאותם ורצונם היה מתואם ומיושר לגמרי עם רצונו של הבורא. לכן הם הגיעו ללא הציווי, הם הגיעו כי כך ליבם אמר להם.

ובכן, אם אכן זו הייתה דרכם, מדוע הם נענשו? מה היה הפגם במעשה?

במבט פנימי, אפשר לראות את כל המהלך כיחס מיוחד בין נדב ואביהוא לבין הבורא, וכלל לא כעונש. אכן, יחס בלתי מתוקן, 'תוהו' יחסית, אבל לא עונש. למה הכוונה?

שאיפתם של נדב ואביהוא הייתה להתחבר עם הבורא לגמרי, ולגלות את הנשמה שלהם באופן מושלם. אולם, במעשה שלהם היה מעורב ממד מובהק של 'תוהו'. תוהו הוא איסדר, מצב בו כל פרט פועל בעצמו ללא קשר לסביבתו. אצל נדב ואביהוא היה תוהו, וכתוצאה מכך הם נשרפו.

ברגע שהם ראו את ההתגלות של הבורא, את ירידתו אל המשכן - הם התמלאו בדחף בלתי נשלט להתקרב אליו ולהתחבר איתו. הם לא היו צריכים

מפי גדולי החסידות

עושה - קשור ומחובר לבורא. וזהו הכתוב על שלמה המלך "וידבר על העצים והאבנים" - שעל כל דבר שראה אמר טעמים איך הוא קשור לה' ומה לומדים ממנו.

[מעובד על פי 'בעל שם טוב' לפרשת בראשית, אות לט]

אומר רבי ישראל בעל שם טוב:

כל מעשי האדם צריכים להיות בדביקות עם הבורא. ולא רק מעשיו, אלא צריך גם לשים לב איך כל דבר בעולם באמת קשור לבורא. כל דבר שאדם רואה או שומע, וכמובן כל דבר שהוא

התוכן אינו מוגה על ידי הרב. העלון נכתב על ידי תלמידים, האחראיות על הכותבים בלבד.

אהבתם את העלון? רוצים לקבל אותו בכל שבוע לדוא"ר? הצטרפו לרשימת התפוצה, ע"י שליחת בקשה לכתובת הדוא"ר של העלון. לכל ענייני העלון, פניות, הערות והקדשות, יש לפנות לכתובת alonmashmaut@gmail.com. נשמח לקבל את תגובתכם!